

LUJA – kielitietoinen kirjasto

Lukemiseen tukea tarvitsevien oppilaiden lukijuuden ja osallisuuden edistäminen

LUJA-hankkeessa tuetaan lasten ja nuorten lukemista kirjastojen ja koulujen yhteistyönä. Hankkeesta vastaa Rauman kaupunginkirjasto yhdessä lähikuntien ja yliopistojen kanssa. Lounais-Suomen aluehallintoviraston rahoittama hanke kestää keväästä 2021 vuoden 2022 loppuun.

LUJA-hanke yhdistää neljän kunnan (**Rauma, Eurajoki, Laitila ja Uusikaupunki**) kirjastot ja koulut. Se järjestää kirjoihin ja lukemiseen sitouttavaa ryhmätoimintaa lukemiseen tukea tarvitseville oppilaille: sekä suomen oppijoille että muille tukea tarvitseville lukijoille.

Hanketoiminta alkoi suunnittelulla huhtikuussa 2021.

Toukokuun aikana olemme olleet yhteydessä alueen kouluihin kartoittaaksemme kiinnostusta lähteä LUJA-hankkeeseen mukaan. Kiinnostuneet opettajat voivat ryhmineen ilmoittautua ennen kesää, mutta myös kesän jälkeen ehtii ilmoittautua. Osallistujien määrä joudutaan mahdollisesti rajoittamaan, jos ilmoittautuneita on paljon. Ennen kesää ilmoittautuneet ryhmät otetaan automaattisesti mukaan. Elokuussa pääsee vielä mukaan, jos tilaa on.

Varsinainen toiminta käynnistyy syksyllä 2021 yhteistyössä opettajien ja ryhmien kanssa. Koulut ja kirjastot työskentelevät kussakin kunnassa tiiviissä yhteistyössä LUJAssa suunnitellun lukemisen tuen mallin mukaisesti. Työskentelyä ohjaa asiantuntijaryhmä hankekoordinaattori apunaan. Lisäinformaatioita tulee elokuun alussa. Suunnitelmissa on myös yhteinen aloitustapahtuma. Syksyllä alkaa myös vaikuttavuustutkimuksen aineistonkeruu. Varsinainen ryhmätoiminta kirjastoissa ja kouluissa sijoittuu vuoteen 2022.

LOMAKELINKKI: <https://forms.gle/H72Mjnf8oFskE6JP9>

Yhteyshenkilöt ja lisätietoa:

Hankekoordinaattori: Suvi Sario, p. 044 403 7906, suvi.sario@rauma.fi

Rauman kirjasto: Karri Hara, p. 044 793 4530, karri.hara@rauma.fi

Laitilan kirjasto: Marja-Liisa Mutka, p. 050 590 2613, marja-liisa.mutka@laitila.fi

Eurajoen kirjasto: Helena Kuivasniemi-Lehti, p. 044 4312 523,
helena.kuivasniemi-lehti@eurajoki.fi

Uudenkaupungin kirjasto: Tuula Amberla, p. 050 420 5380, tuula.amberla@uusikaupunki.fi

LISÄTIETOA HANKKEEN SISÄLLÖISTÄ JA ETENEMISESTÄ:

LUJA-toiminnan keskiössä on lukemisen ilon herättäminen ja kirjaston käyttöön ohjaaminen. Näillä on tutkitusti vaikutusta lasten luku- ja muuhun kielitaitoon ja sitä kautta esimerkiksi osallisuuden kokemukseen, syrjäytymisen ehkäisyyn ja yleiseen hyvinvointiin. Hankkeessa olevien kuntien alueella monikielisten perheiden ja suomen oppijoiden määrä on viimeisten vuosien aikana nopeasti kasvanut pakolaisten ja työperäisen maahanmuuton myötä, mutta näiden perheiden tarpeisiin suuntautuvaa kirjasto-koulu-yhteistyötä ei ole. Tarve hankkeessa tavoiteltavan toiminnan aloittamiselle on suuri. Tavoitteena on toteuttaa pitkäjänteistä yhteistoimintaa yksilöllisin tavoittein.

Toiminnan rungon muodostavat kirjastossa, koulussa tai varhaiskasvatyüksikössä toimivat pienryhmät, joita ohjaa kirjaston ammattilainen yhteistyössä lukemisen ja kirjastopedagogiikan asiantuntijoiden kanssa. Toiminta suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä kirjastojen sekä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kesken.

Hankkeen toiminnan aihealueita ovat mm. lukemisen tekniikat, erilaisiin ja eritasoisiin teksteihin tutustuminen, lukustrategiat ja lukemisen eri osa-alueiden kehittäminen, omaehtoiseen lukemiseen kannustaminen, yhteisöllinen lukeminen ja eläytyvän ääneen lukemisen kuunteleminen sekä tiedonhankinta ja kirjaston, erit. pop up –kirjaston käyttö.

Hankkeessa rakennetaan pedagoginen malli kirjastojen ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä kirjastojen yhteistyöverkosto, joka toimii edelläkävijänä suomen oppijoiden kirjaston käytön ja lukutaidon edistäjänä. Toimintaa järjestetään erilaisissa muodoissa: pienryhmätoimintaa, perhetoimintaa ja perhelukemista, vanhempainiltoja, kootaan harjoitus- ja materiaalipankki avuksi ammattilaisille yhteistyön jatkumiseksi,

Hankkeessa on myös tarkoitus toteuttaa lukemiseen liittyvää tutkimustoimintaa.

Hanketoiminnan vaikuttavuudesta kerätään tietoja, joiden pohjalta julkaistaan raportti hankkeen päätyttyä. Hankkeeseen on palkattu projektityöntekijä, joka työskentelee hankkeessa kokopäiväisesti vuoden 2022 ajan. Asiantuntijaryhmään kuuluvat yliopistonlehtori, dosentti Juli-Anna Aerila (Turun yliopisto), dosentti, lehtori Merja Kauppila (Jyväskylän yliopisto), informaatiotutkimuksen tutkija ja kouluttaja Anu Ojaranta (VTT). Asiantuntijaryhmä ohjaa ja arvioi toimintaa koko hankkeen ajan.